

## Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

E.A.D. Rozenberg-Lazić (D66 ), T.W.M. Beeloo (Volt) en A.M. Negash  
(PRO)  
(d.d. 30 juli 2026)

Nummer  
4456

Onderwerp  
Documentaire Lek: is de glastuinbouw een gesloten systeem?

### Aan de leden van Provinciale Staten

#### *Toelichting vragensteller*

*Op 19 september 2026 wordt de Omroep West-documentaire Lek<sup>1</sup> vertoond tijdens het Nederlands Journalistiek Film Festival. De documentaire, die eerder op 7 maart 2026 in première ging, onderzoekt de emissie van gewasbeschermingsmiddelen vanuit de glastuinbouw en de gevolgen daarvan voor de waterkwaliteit en de leefomgeving in het Westland.*

*Volgens de documentaire en de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland worden glastuinbouwkassen binnen de Europese toelatingssystematiek beschouwd als een gesloten systeem, waarbij gewasbeschermingsmiddelen binnen de kas zouden blijven. Tegelijkertijd zijn in oppervlakte- en regenwater rondom kassen tientallen residuen van gewasbeschermingsmiddelen aangetroffen en laten metingen van het Hoogheemraadschap van Delfland zien dat de waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden structureel onder druk staat. Dit roept de fundamentele vraag op of de aannames waarop de toelating van bepaalde gewasbeschermingsmiddelen is gebaseerd, nog overeenkomen met de praktijk.*

*Juist in Zuid-Holland, waar het grootste glastuinbouwcluster van Nederland is gevestigd, raakt deze vraag direct aan de provinciale verantwoordelijkheid voor een gezonde leefomgeving, de bescherming van de waterkwaliteit en de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water.*

*Naar aanleiding van de documentaire en de beantwoording van eerdere Statenvragen over pesticiden in Zuid-Holland (nr. 4264<sup>2</sup>) stellen D66, Volt en PRO de volgende vragen.*

1. *Heeft het college kennisgenomen van de documentaire Lek van Omroep West? Zo ja, hoe beoordeelt het college de bevindingen uit deze documentaire?*

Antwoord  
Ja.

---

<sup>1</sup> <https://www.omroepwest.nl/tv/afl levering/westdoc/1170537107>

<sup>2</sup> [https://pzh.notubiz.nl/document/16065469/1?connection\\_type=17&connection\\_id=12432222](https://pzh.notubiz.nl/document/16065469/1?connection_type=17&connection_id=12432222)

De makers van de documentaire hebben de provincie de mogelijkheid geboden om voor de uitzending op 7 maart 2026 te reageren op de inhoud. In haar reactie heeft de provincie aangegeven de problematiek in de documentaire te herkennen. In de provincie is veel aandacht voor het maatschappelijk vraagstuk dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met zich meebrengt. De provincie zet zich samen met andere partijen in om de risico's van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verder terug te dringen.

2. *Deelt het college de zorg dat uit de jaarlijkse metingen van het Hoogheemraadschap van Delfland blijkt dat de waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden al jaren structureel onder druk staat en dat in 2024 in slechts twee van de 26 glastuinbouwvelden géén overschrijding van de veiligheidsnorm voor gewasbeschermingsmiddelen is gemeten? Hoe beoordeelt het college deze uitkomsten, mede in het licht van de provinciale verantwoordelijkheid voor de waterkwaliteit?*

#### Antwoord

Het college deelt de zorg van het Hoogheemraadschap van Delfland dat de waterkwaliteit nog niet overal op orde is. In 2025 was mede door inspanningen van alle betrokken partijen wel verbetering te zien ten opzichte van eerdere jaren. In 2025 voldoen 11 van de 26 Delflandse velden aan de huidige normen<sup>3</sup>. Partijen zetten zich volop in om een verdere verbetering van de waterkwaliteit, mede met het oog op de KRW-doelen voor 2027, te realiseren.

3. *In de documentaire worden tevens zorgen geuit over mogelijke gezondheidseffecten voor omwonenden door langdurige blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. Hoe beoordeelt het college deze signalen en ziet het aanleiding hierover in gesprek te gaan met betrokken gemeenten, GGD'en, het RIVM en andere relevante partijen?*

#### Antwoord

In de documentaire worden zorgen geuit over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en mogelijke risico's op neurodegeneratieve ziekten, in het bijzonder Parkinson. Hierover bestaan nog veel onzekerheden. Om meer inzicht te verkrijgen wordt door het RIVM meerjarig onderzoek uitgevoerd, het zogenaamde SPARK onderzoek<sup>4</sup>. Ook op Europees niveau is hier veel aandacht voor.

Effecten op de gezondheid als gevolg van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is één van de thema's van het op 14 juli 2026 afgesloten "Convenant toekomstbestendige gewasbescherming" (*Hoofdlijnenconvenant*). De provincies zullen op 10 september 2026 in IPO-verband beslissen over hun deelname aan dit hoofdlijnenconvenant<sup>5</sup>. In het najaar volgt een traject waarbij via deelconvenanten per agrarische sector en generieke thema's, waaronder Natura2000 en leefomgeving, nadere afspraken zullen worden gemaakt om de doelen van het hoofdlijnenconvenant te realiseren. Inzet van het college is, om te komen tot positieve besluitvorming in IPO-verband en actief in het proces van de deelconvenanten te participeren.

---

<sup>3</sup> <https://www.hhdelfland.nl/actueel/nieuwsoverzicht/2026/juli/aanpassingen-metingen-aquon/> en <https://www.hhdelfland.nl/actueel/nieuwsoverzicht/2026/juni/waterkwaliteit-verbetert-voorzichtig/>

<sup>4</sup> <https://www.rivm.nl/bestrijdingsmiddelen/spark>

<sup>5</sup> <https://open.overheid.nl/details/538d58b5-82ac-4ae1-ab0c-02ac47a84d7f> en <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2026/07/14/ondertekening-convenant-zet-ambities-reductie-gewasbescherming-neer>

In het convenant is onder het thema leefomgeving opgenomen dat Partijen gezamenlijk zullen werken aan de ontwikkeling van een landelijk, uniform toepasbaar beleidskader voor de omgang met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot gevoelige functies. Daarnaast blijven Partijen gezamenlijk verkennen wat verder nodig is om een gezonde leefomgeving voor inwoners te faciliteren en nieuwe wetenschappelijke inzichten te verwerken in bestaande of nieuwe beleidskaders.

Gezien bovenstaande ontwikkelingen acht het college het niet noodzakelijk om aanvullend gesprekken met de GGD's, het RIVM en/of gemeenten te voeren.

4. *GS hebben in de beantwoording van eerdere Statenvragen aangegeven dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen een Europese en nationale bevoegdheid is. Tegelijkertijd stellen de makers van de documentaire en de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland dat de Europese toelatingssystematiek voor de glastuinbouw uitgaat van een gesloten systeem, terwijl in de praktijk emissies naar bodem, lucht en oppervlaktewater plaatsvinden. Herkent het college deze analyse? Zo ja, welke consequenties verbindt het college hieraan? Zo nee, waarop baseert het college dat oordeel?*

#### Antwoord

In de EU-Verordening gewasbeschermingsmiddelen (1107/2009) is een kas inderdaad gedefinieerd als een gesloten ruimte voor de teelt van planten en verhindert dat de gewasbeschermingsmiddelen in het milieu terechtkomen. In de EU-Verordening werkt dit alleen door in artikel 33 over beoordeling door lidstaten voor één of meerdere zones, niet in de kaders voor de toelating<sup>6</sup>.

Het bestaan van lekkages is als verliesfactor opgenomen in het toetsingsmodel wat het College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) hanteert. Het is dus niet zo dat het Ctgb bij de beoordeling uitgaat van een volledig gesloten omgeving. Bij sommige middelen komt het inderdaad voor dat deze wel worden toegelaten voor gebruik in een kas en niet voor toepassing als open teelt. Echter ook bij toelating is een kas gelden er door het Ctgb vastgestelde gebruiksvoorschriften. Daarnaast moeten de gebruiksvoorschriften in samenhang gezien worden met de verplichtingen uit het Besluit activiteiten leefomgeving omtrent de reductie van emissies naar de omgeving<sup>7</sup>. Met andere woorden de toelating van gewasbeschermingsmiddelen is wel een belangrijk instrument, maar niet het sluitstuk als het gaat om regelgeving.

Ondanks deze regelgeving laat de bestaande praktijk helaas zien dat er nog geen sprake is van (nagenoeg)nul emissies. Oorzaken liggen onder meer in veroudering van kassen en gebrekkig onderhoud waardoor lekkages kunnen optreden. Daarnaast zijn er ook waterstromen buiten de kas die sporen van gewasbeschermingsmiddelen kunnen bevatten (onzorgvuldige opslag en/of reinigingswater tijdens de teeltwisseling)<sup>8</sup> of het niet naleven van wet- en regelgeving.

---

<sup>6</sup> De EU-Verordening gewasbeschermingsmiddelen maakt gebruik van toelatingszones waarmee de Unie in geografische onderdelen is verdeeld.

<sup>7</sup> <https://www.ctgb.nl/documenten/2025/12/08/position-paper-van-toelating-naar-afweging>

<sup>8</sup> WUR Glastuinbouw, Kwantificering waterige reststromen, emissie gewasbeschermingsmiddelen en stikstof (2023), <https://edepot.wur.nl/642068>

Met de in het Jaarprogramma 2026/27 opgenomen acties van het Platform Duurzame Glastuinbouw en regionaal de activiteiten van de stuurgroep emissieloze kas werken partijen, waaronder de provincie Zuid-Holland, aan maatregelen om lekkages en andere emissies verder terug te dringen<sup>9</sup>. Concreet zijn in het Verzamelbesluit Omgevingswet IenW bodem en water 2026 nieuwe rapportage en meetverplichtingen opgenomen waardoor tuinders en toezichthouders een beter beeld krijgen van mogelijke lekstromen<sup>10</sup>. Voor 2027 zijn verdere aanscherpingen in voorbereiding.

5. *Hoe beoordeelt het college de stelling dat de praktijk van emissies uit de glastuinbouw niet overeenkomt met de uitgangspunten die worden gehanteerd bij de Europese en nationale toelating van gewasbeschermingsmiddelen? Kan het college deze stelling onderbouwen of weerleggen?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 4.

6. *Indien de praktijk laat zien dat de glastuinbouw geen volledig gesloten systeem is en emissies van gewasbeschermingsmiddelen plaatsvinden, welke gevolgen heeft dit volgens het college voor de provinciale verantwoordelijkheid op het gebied van toezicht, vergunningverlening, handhaving en bescherming van de waterkwaliteit? Acht het college aanvullende maatregelen of intensivering van toezicht en handhaving noodzakelijk? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De provincie heeft geen directe bevoegdheden als het gaat om toezicht, vergunningverlening of handhaving. Glastuinbouwbedrijven vallen wat betreft milieubelastende activiteiten, c.q. wateractiviteiten Omgevingswet onder het Besluit activiteiten leefomgeving, waarbij gemeenten en waterschappen het bevoegd gezag zijn voor toezicht en handhaving. De provincie heeft wel een rol in het beschermen van de waterkwaliteit vanuit haar taak om de ecologische doelen vast te stellen voor de KRW-waterlichamen en overig water. Vanuit die verantwoordelijkheid neemt de provincie dan ook actief deel aan de in antwoord 4 benoemde overlegstructuren. Zoals aangegeven bij vraag 4 worden noodzakelijke wettelijke aanscherpingen voorbereid in het Platform Duurzame Glastuinbouw, waarna wettelijke verankering plaatsvindt via wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving.

7. *Deelt het college de opvatting dat wanneer de feitelijke emissies uit de glastuinbouw afwijken van de uitgangspunten waarop de toelating van gewasbeschermingsmiddelen is gebaseerd, dit aanleiding geeft om ook het provinciale beleid, de monitoring en de samenwerking met bevoegde gezagen te heroverwegen? Zo ja, welke stappen is het college bereid daarin te zetten?*

Antwoord

---

<sup>9</sup> [https://www.glastuinbouwwaterproof.nl/content/user\\_upload/DEF\\_PDG\\_Jaarprogramma\\_2026-2027.pdf](https://www.glastuinbouwwaterproof.nl/content/user_upload/DEF_PDG_Jaarprogramma_2026-2027.pdf)

In het Platform Duurzame Glastuinbouw werken het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Unie van Waterschappen, de provincie Zuid-Holland, de glasgemeenten en Glastuinbouw Nederland samen.

<sup>10</sup> <https://iplo.nl/thema/bodem/nieuws-bodem/2026/publicatie-verzamelbesluit-omgevingswet-ienw-bodem/>

Het college ziet daartoe geen aanleiding, zowel betrokken overheden als de sector zijn zich bewust dat op basis van de bestaande monitoring verdere aanscherping van beleid noodzakelijk is. Zie verder antwoord bij vraag 4.

8. *Welke afspraken heeft het college met de Zuid-Hollandse waterschappen over het terugdringen van emissies van gewasbeschermingsmiddelen vanuit de glastuinbouw? Acht het college deze samenwerking voldoende om de doelen voor de waterkwaliteit te behalen? Zo nee, welke aanvullende acties acht het college nodig?*

Antwoord

Zoals aangegeven in het antwoord bij vraag 4 worden via het Platform Duurzame Glastuinbouw en regionaal via de samenwerking in de emissieloze kas extra maatregelen uitgevoerd om de emissies vanuit de glastuinbouw verder terug te dringen. Daarnaast wordt ook vanuit het economisch beleid voor de glastuinbouw ingezet op verdere verduurzaming en een transitie naar minder gebruik van (chemische) gewasbeschermingsmiddelen. Zie ook het antwoord op vraag 3 “Convenant toekomstbestendige gewasbescherming”.

9. *Welke innovatieve technieken en bedrijfsmaatregelen zijn volgens het college beschikbaar om emissies van gewasbeschermingsmiddelen vanuit de glastuinbouw verder terug te dringen? Op welke wijze stimuleert de provincie de toepassing hiervan en ziet het college aanleiding deze inzet te intensiveren?*

Antwoord

Er zijn diverse technieken en bedrijfsmaatregelen in onderzoek en ontwikkeling om emissies verder terug te dringen. U kunt dan denken aan:

- Lekdetectiesystemen via elektrosensoren, dit idee is mede met subsidie vanuit het samenwerkingsverband de emissieloze kas verder ontwikkeld door het bedrijf Division Q<sup>11</sup>.
- De “Virtuele lysimeter 2.0”: ontwikkeld door de WUR geeft dit computermodel tuinders de mogelijkheid om voor grondgebonden teelten de watergift te optimaliseren, onnodig grote watergift te voorkomen, waardoor emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen worden terug gedrongen<sup>12</sup>. Het Platform Duurzame Glastuinbouw stimuleert deze ontwikkeling. Indien de Virtuele lysimeter haar nut in de praktijk heeft bewezen zal worden overwogen om deze wettelijk verplicht te stellen.
- Project de “Transparante Tuinder” waarbij tuinders met behulp van nieuwe sensortechnologie zelf direct de waterkwaliteit meten en daardoor een directe terugkoppeling krijgen op hun bedrijfsvoering<sup>13</sup>.

De website “Glastuinbouw waterproof” brengt informatie over lopende onderzoeks- en beleidsontwikkelingen samen zodat telers goed op de hoogte kunnen blijven van de laatste stand van zaken ([www.glastuinbouwwaterproof.nl](http://www.glastuinbouwwaterproof.nl)).

Indien zich zinvolle nieuwe ontwikkelingen aandienen om emissies verder terug te dringen dan staat het college open om binnen de beschikbare middelen een bijdrage te leveren aan zo’n ontwikkeling.

---

<sup>11</sup> <https://www.divisionq.nl/werkpakketten/water-lab/lekdetectie/>

<sup>12</sup> <https://www.glastuinbouwwaterproof.nl/onderzoeken/w23004-virtuele-lysimeter-20/#>

<sup>13</sup> <https://www.glastuinbouwwaterproof.nl/nieuws/transparante-tuinder-schaalt-op-pilot-groeit-van-3-naar-10-bedrijven/#>

10. *Is het college bereid de signalen uit de documentaire en de onderliggende bevindingen onder de aandacht te brengen van het Rijk, het IPO, het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) en – waar relevant – de Europese Commissie, en daarbij aan te dringen op een herbeoordeling van de uitgangspunten die worden gehanteerd bij de toelating van gewasbeschermingsmiddelen voor de glastuinbouw? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De documentaire is besproken in het Platform Duurzame Glastuinbouw en daarmee besproken met het ministerie van IenW. Zie ook het antwoord op vraag 4.

Den Haag, 8 september 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,  
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff